

Angelika Babiarz, Piotr Kolasa,
Kancelaria Polowiec i Wspólnicy sp. j.

Magazyny energii po zmianach prawa energetycznego

- czy zakres zmian wystarczająco znosi bariery rozwoju magazynów energii?

Dyskusja nad regulacjami umożliwiającymi funkcjonowanie magazynów energii elektrycznej toczy się już od wielu lat. Jednak dopiero w ostatnim czasie świeciło światło na projekt nowelizacji Prawa energetycznego oraz innych ustaw¹, którego celem jest stworzenie warunków dla rozwoju technologii magazynowania energii elektrycznej. Podstawowym założeniem zmian ma być usunięcie barier legislacyjnych utrudniających rozwój tych instalacji. Warto poddać pod rozwagę, czy rzeczywiście nowe przepisy będą remedium dla magazynów energii elektrycznej, czy spowodują jeszcze więcej wątpliwości?

■ Bariery w rozwoju magazynów energii

Przed dokonaniem analizy proponowanych zmian w Druku 808, warto przeanalizować, jakie w istocie bariery tworzą aktualne regulacje. Z pewnością wiele trudności nastrożają niespójne definicje magazynów energii funkcjonujące na gruncie trzech różnych ustaw. Zgodnie z Prawem energetycznym², magazyn energii to instalacja służąca do przechowywania energii, przyłączona do sieci oraz mająca zdolność do dostawy energii elektrycznej do sieci. Z kolei uOZE³ definiuje magazyn energii jako wyodrębnione

urządzenie lub zespół urządzeń służących do przechowywania energii w dowolnej postaci, niepowodujących emisji będących obciążeniem dla środowiska, w sposób pozwalający co najmniej na jej częściowe odzyskanie. Natomiast uRM⁴ pod tym pojęciem rozumie magazyn energii, o którym mowa w uOZE, posiadający zdolność do dostawy mocy elektrycznej do systemu. Jak wskazuje uzasadnienie do Druku 808 za koniecznością zmian przemawiają, także wątpliwości istniejące na tle taryfowania oraz obowiązków koncesyjnych, jak również zasad współpracy z instalacjami odnawialnych źródeł energii - dalej: „Instalacje OZE”.

■ Korzyści wynikające z magazynowania energii

Nie ulga więc wątpliwości, że zmiany są konieczne. Zwłaszcza, że dynamiczny rozwój technologii magazynowania energii elektrycznej stwarza wiele nowych możliwości, z których polska energetyka aktualnie nie może skorzystać. Do podstawowych zalet wynikających z tworzenia magazynów energii elektrycznej należy przede wszystkim:

- możliwość magazynowania większych wolumenów generacji z Instalacji OZE,

- poprawa bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej,
- szybsza reakcja na zmieniające się zapotrzebowania na moc w KSE⁵,
- poprawa warunków napięciowych funkcjonowania sieci,
- poprawa wykorzystania energii z Instalacji OZE o niestabilnej charakterystyce.

Zatem, magazyny energii elektrycznej są szansą na usprawnienie funkcjonowania polskiego systemu elektroenergetycznego, a także stwarzają możliwość rozwoju odnawialnych źródeł energii, co wpisuje się w założenia Europejskiego Zielonego Ładu.

■ Ujednolicenie definicji

Ustawodawca w Druku 808 przygotował szereg regulacji mających na celu umożliwienie rozwoju magazynów energii elektrycznej. Z pewnością pozytywnie należy ocenić ujednolicenie definicji magazynu energii oraz procesu magazynowania. Zgodnie z Drukiem 808 magazyn energii to instalacja umożliwiająca magazynowanie energii elektrycznej i wprowadzenie jej do sieci elektroenergetycznej. Za magazynowanie uznano natomiast przetworzenie energii elektrycznej pobranej z sieci elektroenergetycznej lub wytworzonej przez jednostkę wytwórczą przyłączoną do sieci elektroenergetycznej i współpracującą z tą siecią do innej postaci energii, przechowanie tej energii, a następnie ponowne jej przetworzenie na energię elektryczną. Zaproponowano także definicję odbiorcy końcowego, z której wynika, że odbiorcą końcowym nie będzie podmiot dokonujący zakupu energii elektrycznej w celu jej magazynowania. Zmiana jest o tyle istotna, że magazyn to tylko jeden z elementów w procesie dostarczania energii elektrycznej do odbiorcy końcowego, np. gospodarstwa domowego lub przedsiębiorstwa. Warto również dodać, że z uwagi na zmianę wskazanej definicji, w przypadku magazynowania energii elektrycznej nie byłaby stosowana opłata przejściowa oraz nastąpiłoby

zwolnienie z obowiązku przedstawiania do umorzenia świadectw pochodzenia z kogeneracji. Zmianie ma ulec także definicja nabywcy końcowego z ustawy o podatku akcyzowym (tj. Dz. U. z 2020 r. poz. 722 z późn. zm.), dzięki czemu energia dostarczona do magazynu byłaby zwolniona z akcyzy.

■ Koncesja

Druk 808 obejmuje również propozycję zmian do art. 32 Prawa ener-

tycznego i stanowi, że uzyskania koncesji wymaga wykonywanie działalności gospodarczej w zakresie magazynowania energii elektrycznej w magazynach energii elektrycznej o łącznej mocy zainstalowanej elektrycznej większej niż 10 MW. Zatem nie każde magazynowanie energii będzie rodzić obowiązek koncesyjny. Sama procedura udzielenia koncesji przybiera standardową formę określoną przez Prawo energetyczne. W tym miejscu należy zwrócić uwagę na projektowane przepisy przejściowe.

Jak wskazuje art. 13 ust. 1 Druku 808, podmiot, który na gruncie mających wejść w życie przepisów powinien posiadać koncesję, czyli magazynuje energię elektryczną w magazynach energii elektrycznej o łącznej mocy zainstalowanej elektrycznej większej niż 10 MW, będzie mógł dalej prowadzić tę działalność, pod warunkiem złożenia wniosku o udzielenie przez Prezesa URE koncesji w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy.

■ Rejestr magazynów

Kolejną zaproponowaną zmianą jest obowiązek rejestracji magazynów energii elektrycznej. Ma on dotyczyć tych magazynów, których moc znamionowa jest większa niż 50 kW. Projek-

jestru magazynów energii elektrycznej w terminie do dnia 30 czerwca 2021 r.

■ Przyłączenie do KSE

Zakresem nowelizacji objęto również art. 7 Prawa energetycznego regulujący przyłączenie do KSE. Zgodnie z propozycją, umowa o przyłączenie do KSE magazynu energii elektrycznej oprócz standardowych elementów powinna zawierać również postanowienia określające parametry magazynu energii elektrycznej, w szczególności łączną moc zainstalowaną elektryczną magazynu energii elektrycznej wyrażoną w kW, pojemność nominalną wyrażoną w kWh i sprawność magazynu energii elektrycznej. Wskazane parametry mają stanowić elementy wniosku o określenie warunków przyłączenia

stalowanej elektrycznej nie większej niż 2 MW,

- przyłączonej jednostki wytwórczej, której część będzie stanowił magazyn energii elektrycznej, pod warunkiem, że łączna moc zainstalowana tego magazynu i jednostki wytwórczej jest nie większa niż 2 MW,
- przyłączonej instalacji odbiorcy końcowego, której część będzie stanowił magazyn energii elektrycznej, pod warunkiem, że łączna moc zainstalowana tego magazynu i moc przyłączeniowa instalacji odbiorcy końcowego jest nie większa niż 5 MW.

■ Plan rozwoju

Jako, że magazyny energii elektrycznej mają duży potencjał do zaspokajania coraz większego zapotrzebowania na energię, projektodawca zdecydował uwzględnić je w obowiązkowych dla przedsiębiorstw energetycznych planach rozwoju. Podmioty zobowiązane do sporządzania wskazanych planów mogą w nich uwzględnić przedsięwzięcia w zakresie wykorzystywania magazynów energii elektrycznej, o ile operator systemu dystrybucyjnego, przesyłowego lub połączonego elektroenergetycznego uzna, że jest to uzasadnione technicznie dla zapewnienia dostaw energii elektrycznej oraz wykaże w analizie kosztów i korzyści, że wykorzystanie magazynu energii elektrycznej przyniesie korzyści i nie będzie się wiązało z niewspółmiernie wysokimi kosztami.

■ Taryfy, opłata sieciowa

Magazynowanie energii elektrycznej ma zostać zwolnione z obowiązku sporządzania taryf. Jak wskazuje uzasadnienie do Druku 808 wprowadzenie taryfowania jest niecelowe, ze względu na charakter działalności magazynowania energii elektrycznej. Tak więc uzgodnienia co do stawek za magazynowanie energii pozostają w gestii zainteresowanych

” Projektowane zmiany mają za zadanie stworzyć zasady funkcjonowania magazynów energii elektrycznej na polskim rynku energetycznym. Z pewnością wyznaczenie ram prawnych w tym obszarze pozwoli wyjaśnić do tej pory nieokreślony status magazynów

todayca zdecydował, że podmiotem zobowiązanym do prowadzenia rejestru będzie operator systemu elektroenergetycznego. Rejestr ma mieć formę elektroniczną, a operator systemu elektroenergetycznego będzie dokonywać wpisu w terminie 14 dni od oddania tego magazynu do eksploatacji lub otrzymania stosownej informacji od posiadacza magazynu (w przypadku, gdy magazyn wchodzi w skład jednostki wytwórczej lub instalacji odbiorcy końcowego przyłączonej do sieci danego operatora systemu elektroenergetycznego). W tym miejscu również należy przytoczyć przepisy przejściowe, zgodnie z którymi podmiot prowadzący dotąd działalność gospodarczą w zakresie magazynowania energii elektrycznej w magazynach o łącznej mocy zainstalowanej elektrycznej większej niż 50 kW oraz nie większej niż 10 MW będzie zobowiązany złożyć wniosek o wpis do re-

energii elektrycznej. Nowelizacja przewiduje także opłatę za przyłączenie magazynu do KSE, która ma być ustalona na podstawie 1/2 rzeczywistych nakładów poniesionych na realizację przyłączenia. Opłata ta nie jest wygórowana, co ma stanowić element wsparcia dla rozwoju magazynów energii elektrycznej. Propozowane przepisy przejściowe wskazują, że podmiot ubiegający się o przyłączenie do sieci magazynu energii elektrycznej, który złożył wniosek przed wejściem w życie nowych regulacji, wpłacił zaliczkę albo otrzymał warunki przyłączenia, ale nie zawarł umowy o przyłączenie do sieci będzie ponosić opłatę za przyłączenie do sieci już na nowych zasadach. Istotnym punktem jest zwolnienie z wymaganej przez Prawo energetyczne ekspertyzy wpływu urządzeń na system elektroenergetyczny dla:

- przyłączonego magazynu energii elektrycznej o łącznej mocy zain-

podmiotów. Z kolei jeśli chodzi o rozliczenia za świadczone usługi przesyłania lub dystrybucji energii elektrycznej w zakresie opłat za energię elektryczną pobraną z sieci przez magazyn energii elektrycznej, to mają być one oparte o regułę salda. Oznacza to, że przedmiotem rozliczenia ma być różnica energii elektrycznej pobranej z sieci przez magazyn energii elektrycznej i energii elektrycznej wprowadzonej do sieci przez magazyn w danym okresie rozliczeniowym. Jeżeli magazyn energii elektrycznej byłby częścią jednostki wytwórczej, wówczas wspomniana różnica byłaby ustalona na podstawie wskazań układu pomiarowo-rozliczeniowego, który miałby być obowiązkowym elementem wyposażenia magazynu energii elektrycznej. Wskazany sposób rozliczania spowoduje, że obciążony stawką sieciową zostanie przede wszystkim odbiorca końcowy, a właściciel magazynu będzie obowiązany uiścić opłatę sieciową jedynie za tzw. stratę własną. Projektodawca uregulował, także sposób określenia mocy umownej przyjmowanej do rozliczeń. Zgodnie z założeniami opłata za moc umowną (z wyłączeniem rozliczeń za przekroczenie mocy umownej) ma być pomniejszana o iloczyn mocy umownej i współczynnika określonego przez stosunek energii elektrycznej wprowadzonej do sieci przez magazyn energii elektrycznej do energii elektrycznej pobranej z sieci przez ten magazyn w danym okresie rozliczeniowym.

■ Magazyn energii, a rozwój OZE

Zgodnie z założeniami Druku 808 zmiana przepisów w zakresie magazynowania energii ma mieć pozytywny wpływ na rozwój odnawialnych źródeł energii. W tym celu rozszerzono definicję Instalacji OZE oraz instalacji hybrydowej odnawialnego źródła energii w taki sposób, aby ich elementem mógł stać się magazyn energii. Energia elektryczna pobrana i zużyta przez magazyn energii elektrycznej miałyby być zwolniona z przedstawiania do umorzenia świadectw pochodzenia. Nie byłaby także pobierana opłata OZE z uwagi na fakt, że magazynowanie nie jest kwalifikowane jako zużycie końcowe. Przyłączenie do instalacji OZE magazynu energii nie miałoby mieć wpływu na prawo do stałej ceny zakupu za sprzedaż niewykorzystanej energii elektrycznej wytworzonej w małej instalacji lub w mikroinstalacji OZE, uczestniczenia w aukcyjnym systemie wsparcia oraz pokrycia ujemnego salda.

fot. freeimages.com

lacji OZE oraz instalacji hybrydowej odnawialnego źródła energii w taki sposób, aby ich elementem mógł stać się magazyn energii. Energia elektryczna pobrana i zużyta przez magazyn energii elektrycznej miałyby być zwolniona z przedstawiania do umorzenia świadectw pochodzenia. Nie byłaby także pobierana opłata OZE z uwagi na fakt, że magazynowanie nie jest kwalifikowane jako zużycie końcowe. Przyłączenie do instalacji OZE magazynu energii nie miałoby mieć wpływu na prawo do stałej ceny zakupu za sprzedaż niewykorzystanej energii elektrycznej wytworzonej w małej instalacji lub w mikroinstalacji OZE, uczestniczenia w aukcyjnym systemie wsparcia oraz pokrycia ujemnego salda.

■ Szansa na rozwój?

Projektowane zmiany mają za zadanie stworzyć zasady funkcjonowania

magazynów energii elektrycznej na polskim rynku energetycznym. Z pewnością wyznaczenie ram prawnych w tym obszarze pozwoli wyjaśnić do tej pory nieokreślony status magazynów. Może być to pierwszy krok w stronę dynamicznego rozwoju technologii magazynowania, baza, na której podstawie będzie możliwe zbudowanie dedykowanych regulacji. Propozycje zawarte w Druku 808 przewidują zmiany idące w dobrym kierunku, ale z całą pewnością nie są to zmiany wystarczające. Z punktu widzenia opłacalności tego rodzaju inwestycji należy zwrócić uwagę na brak wprowadzenia jakichkolwiek instrumentów wsparcia, zwłaszcza dla prosumentów. Uwzględniając aspekt finansowy może się okazać, że nawet mimo precyzyjnych regulacji prawnych, nie będzie zbyt wielu podmiotów zainteresowanych tego typu inwestycjami. □

Przypisy:

1. Rządowy projekt ustawy o zmianie ustawy - Prawo energetyczne oraz niektórych innych ustaw - druk sejmowy nr 808 - dalej: „Druk 808”.
2. Ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne (Dz.U.2020.833 z późn. zm.) - dalej: „Prawo energetyczne”.
3. Ustawa z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii (Dz.U.2020.261 z późn. zm.) - dalej: „uOZE”.
4. Ustawa z dnia 8 grudnia 2017 r. o rynku mocy (Dz.U.2020.247 z późn. z.) - dalej: „uRM”.
5. Krajowy System Elektroenergetyczny.